প্ৰতিবেদনযোগ্য

ভাৰতৰ উচ্চতম ন্যায়ালয়ত

দেৱানী আপীল অধিকাৰক্ষেত্ৰ

২০০৮ চনৰ দেৱানী আপীল নং ৩৫৩৬

জে. থাঞ্চিয়ামা ....আপীলকাৰী(সকল)

বনাম

মিজোৰাম ৰাজ্য আৰু অন্যান্য ....প্ৰতিবাদী(সকল)

ৰায়

ন্যায়াধীশ ৰঞ্জন গগৈ

১. ০১.০৮.২০০৫ তাৰিখৰ বিবাদিত ৰায় আৰু আদেশৰ দ্বাৰা গৌহাটি উচ্চ ন্যায়ালয়ে সীমাবদ্ধতা আইন, ১৯৬৩-ক মিজোৰাম ৰাজ্যৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰযোজ্য বুলি ধৰি লৈছে। উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ উক্ত সিদ্ধান্তৰ ফলস্বৰূপে, আপীলকাৰীয়ে স্বত্ব ঘোষণা আদিৰ বাবে দাখিল কৰা মামলা সময় বহিৰ্ভূত বুলি খাৰিজ কৰা হয়। এই সিদ্ধান্তই বিচাৰ আদালতৰ পূৰ্বৰ ৰায় সলনি কৰে, যিয়ে আপীলকাৰীৰ সপক্ষে সিদ্ধান্ত লৈছিল, য'ত কোৱা হৈছিল যে আপীলকাৰীৰ গোচৰটো বন্ধ কৰিবলৈ সীমাবদ্ধতা আইন, ১৯৬৩ প্ৰযোজ্য নহয়।

২. উচ্চ ন্যায়ালয়ে নিজৰ বিশদ আৰু অন্তৰ্দৃষ্টিসম্পন্ন ৰায়দানত বৰ্তমানৰ মিজোৰাম ৰাজ্যৰ সৃষ্টিৰ ইতিহাস ব্যাখ্যা কৰিছিল। সেইদৰে পক্ষসমূহৰ বাবে বিদ্বান অধিবক্তাই আগবঢ়োৱা বিস্তৃত যুক্তিসমূহে বৰ্তমানৰ ৰাজ্যৰ বিৱৰ্তনৰ ওপৰত আৰু অধিক আলোকপাত কৰিছে। কিন্তু, বৰ্তমানৰ গোচৰৰ বিচাৰপূৰ্বক ৰায়ৰ বাবে যি অত্যন্ত প্ৰয়োজনীয় অৰ্থাৎ বৰ্তমানৰ মিজোৰাম ৰাজ্যখন পূৰ্বতে লুচাই পাহাৰীয়া জিলা হিচাপে জনাজাত আছিল আৰু মূল অবিভক্ত অসম ৰাজ্যৰ অংশ আছিল, তাৰ বাহিৰে উক্ত বিৱৰণসমূহ আমি এই আদেশৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰয়োজনীয়

বুলি নাভাবোঁ। উক্ত জিলাখনক সংবিধানৰ ষষ্ঠ অনুসূচীৰ অনুচ্ছেদ ২০-ৰ সৈতে সংলগ্ন সূচীৰ অংশ-এ-ৰ অধীনত অসম ৰাজ্যৰ জনজাতীয় অঞ্চলৰ তালিকাত অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হৈছিল। তাৰ পিছত, লুচাই পাহাৰ জিলাক লুচাই পাহাৰীয়া জিলা (নাম সলনি) আইন, ১৯৫৪-ৰ দ্বাৰা মিজো জিলা হিচাপে পুনৰ নামকৰণ কৰা হয়। সংবিধানৰ ষষ্ঠ অনুসূচীৰ অনুচ্ছেদ ২০-ৰো ফলস্বৰূপে পৰিৱৰ্তন কৰা হয়।

৩. ষষ্ঠ অনুসূচীৰ অনুচ্ছেদ ২০, যিটো গোচৰৰ সৈতে প্ৰাসংগিক আছিল [১৪.৩.১৯৬৬ বা উত্তৰ-পূব অঞ্চল (পুনৰ্গঠন) আইন, ১৯৭১-ৰ দ্বাৰা অনা পৰিৱৰ্তনৰ পূৰ্বে], তলত দিয়া ধৰণৰ:

"জনজাতীয় এলেকা ২০. (১) তলৰ সূচীৰ এ আৰু বি অংশত উল্লেখ কৰা অঞ্চলসমূহ হ'ব অসম ৰাজ্যৰ ভিতৰত জনজাতীয় অঞ্চল।

(২) সংযুক্ত খাচী-জয়ন্তীয়া পাহাৰীয়া জিলাই সাময়িকভাৱে শ্বিলঙৰ সেনা ছাউনী আৰু পৌৰসভাৰ ভিতৰত অন্তৰ্ভুক্ত কোনো অঞ্চল বাদ দি, কিন্তু শ্বিলঙৰ পৌৰসভাৰ ভিতৰত অন্তৰ্ভুক্ত মাইলিয়েম খাচী ৰাজ্যৰ অংশ হিচাপে গঠিত অঞ্চলসমূহ সংযুক্ত কৰি সেই অঞ্চলসমূহ অন্তৰ্ভুক্ত কৰিব যিবোৰ এই সংবিধান প্ৰণয়নৰ পূৰ্বে খাচী ৰাজ্য আৰু খাচী আৰু জয়ন্তীয়া পাহাৰীয়া জিলা নামেৰে জনাজাত আছিল:

উল্লেখযোগ্য যে উপ-অনুচ্ছেদ (১)-ৰ দফা (ই) আৰু (এফ), অনুচ্ছেদ ৩, অনুচ্ছেদ ৪, অনুচ্ছেদ ৫, অনুচ্ছেদ ৬, উপ- অনুচ্ছেদ ২, অনুচ্ছেদ (৩)-ৰ দফা (এ), (বি) আৰু (ডি) আৰু অনুচ্ছেদ ৮-ৰ উপ- অনুচ্ছেদ (৪) আৰু এই অনুসূচীৰ ১০ নং অনুচ্ছেদৰ উপ-অনুচ্ছেদ (২)-ৰ দফা (ডি)-ৰ উদ্দেশ্যে, শ্বিলঙৰ পৌৰসভাৰ ভিতৰত গঠিত অঞ্চলৰ কোনো অংশ জিলাখনৰ ভিতৰত বুলি গণ্য কৰা নহ'ব।

(২এ) মিজো জিলাই এই সংবিধানৰ আৰম্ভণিতে লুচাই পাহাৰীয়া জিলা বুলি জনাজাত অঞ্চলসমূহক সামৰি ল'ব...

(৩) তলৰ তালিকাত যিকোনো জিলা (সংযুক্ত খাচী-জয়ন্তীয়া পাহাৰীয়া জিলা আৰু মিজো জিলাৰ বাহিৰে) বা প্ৰশাসনিক অঞ্চলৰ যিকোনো উল্লেখক এই সংবিধানৰ আৰম্ভণিতে সেই জিলা বা অঞ্চলৰ উল্লেখ হিচাপে গণ্য কৰা হ'ব:

যদিহে তলৰ সূচীৰ অংশ বি-ত উল্লেখ কৰা জনজাতীয় অঞ্চলবোৰত সমভূমিৰ এনে কোনো অঞ্চল অন্তৰ্ভুক্ত নহ'ব যিসমূহ ৰাষ্ট্ৰপতিৰ পূৰ্বৰ অনুমোদন মৰ্মে অসমৰ ৰাজ্যপালে সেই ক্ষেত্ৰত অধিসূচিত কৰে।

তালিকা

অংশ এ

১. সংযুক্ত খাচী-জয়ন্তীয়া পাহাৰীয়া জিলা।

২. গাৰো পাহাৰীয়া জিলা।

৩. মিজো জিলা।

৪. ******

৫. উত্তৰ কাছাৰ পাহাৰ

৬. মিকিৰ পাহাৰ।

অংশ বি

***** ***** ***** ****** ****** ******

৪. অসমৰ ৰাজ্যপালে ১৪.৩.১৯৬৬ তাৰিখে টি.এ.ডি./জি.এ./১২/৬৪ নং অধিসূচনা জাৰি কৰে, যাৰ দ্বাৰা সংবিধানৰ ষষ্ঠ অনুসূচীত উল্লেখ কৰা অনুসৰি অসমৰ জনজাতীয় অঞ্চলত সীমাবদ্ধতা আইন ১৯৬৩-ৰ প্ৰৱৰ্তন বাদ দিছিল, যাৰ সবিশেষ ওপৰত উদ্ধৃত কৰা হৈছে। ১৪.৩.১৯৬৬ তাৰিখৰ অধিসূচনা তলত দিয়া ধৰণৰ:

"ভাৰতীয় সংবিধানৰ ষষ্ঠ অনুসূচীৰ উপ-অনুচ্ছেদ (১)-ৰ দফা (বি) আৰু অনুচ্ছেদ (১২)-ৰ উপ-অনুচ্ছেদ (২)-ৰ দ্বাৰা প্ৰদান কৰা ক্ষমতা প্ৰয়োগ কৰি অসমৰ ৰাজ্যপালে নিৰ্দেশ দিয়ে যে ১৯৬৩ চনৰ ১ জানুৱাৰীৰ পৰা কাৰ্যকৰী হোৱাকৈ ভাৰতীয় সংবিধানৰ ষষ্ঠ অনুসূচীৰ ২০ নং অনুচ্ছেদত সংলগ্ন সূচীৰ অংশ বি-ত উল্লেখ কৰা অসমৰ জনজাতীয় অঞ্চলৰ ক্ষেত্ৰত সীমাবদ্ধতা আইন, ১৯৬৩ (১৯৬৩ চনৰ নং ৩৬) প্ৰযোজ্য নহ'ব।"

৫. এই কথা মন কৰাটো প্ৰয়োজনীয় হ'ব যে উক্ত অধিসূচনাৰ তাৰিখৰ পৰাই অসমৰ জনজাতীয় অঞ্চলত মিজো জিলা অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হৈছিল।

৬. লক্ষ্য কৰিবলগীয়া পৰৱৰ্তী প্ৰাসংগিক তথ্যটো হ'ল উত্তৰ-পূব অঞ্চল (পুনৰ্গঠন) আইন, ১৯৭১ (ইয়াৰ পিছত "পুনৰ্গঠন আইন" বুলি কোৱা হ'ব) প্ৰণয়ন কৰা হয় যিয়ে মূল অসম ৰাজ্য পুনৰ্গঠন কৰি মণিপুৰ, ত্ৰিপুৰা, মেঘালয় ৰাজ্য আৰু মিজোৰাম আৰু অৰুণাচল প্ৰদেশ কেন্দ্ৰীয় শাসিত অঞ্চল প্ৰতিষ্ঠা কৰাৰ ব্যৱস্থা কৰিছিল। পুনৰ্গঠন আইনৰ খণ্ড II-ত উল্লেখ কৰা ধাৰা ৬-ত মিজোৰাম কেন্দ্ৰীয় শাসিত অঞ্চল কাৰ্যকৰী হোৱাৰ তাৰিখৰ পৰা অৰ্থাৎ ২১.১.১৯৭২-ৰ পৰা গঠন কৰা হৈছে, য'ত মূল অসম ৰাজ্যৰ মিজো জিলাৰ ভূখণ্ড অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হৈছে।

পুনৰ্গঠন আইনৰ ৭১ নং ধাৰাত উল্লেখ কৰা হৈছিল যে সংবিধানৰ ষষ্ঠ অনুসূচীখন পুনৰ্গঠন আইনৰ অষ্টম অনুসূচীত উল্লেখ কৰা অনুসৰি সংশোধন কৰা হ'ব। পুনৰ্গঠন আইনৰ অষ্টম অনুসূচীত জনজাতীয় অঞ্চলৰ সৈতে জড়িত অনুচ্ছেদ ২০ সংশোধন কৰি তিনিটা ভাগত ভাগ কৰা হৈছিল। তৃতীয় অংশ প্ৰাসংগিক হ'ব যিয়ে মিজোৰাম কেন্দ্ৰীয় শাসিত অঞ্চলটোৰ জনজাতীয় অঞ্চলসমূহক "মিজো জিলা" হিচাপে নিৰ্দিষ্ট কৰিছিল। ষষ্ঠ অনুসূচীৰ ১২ বি. অনুচ্ছেদটোও প্ৰৱৰ্তন কৰা হৈছিল আৰু উক্ত বিধানটোৱে মিজোৰামৰ স্বায়ত্তশাসিত

জিলাসমূহত সংসদীয় আইন আৰু অন্যান্য আইন প্ৰয়োগৰ বিষয়ে আলোচনা কৰিছিল। ১২ বি. অনুচ্ছেদৰ অধীনত ৰাষ্ট্ৰপতিক নিৰ্দেশ দিয়াৰ কৰ্তৃত্ব দিয়া হৈছিল যে মিজোৰামৰ কেন্দ্ৰীয় শাসিত অঞ্চলৰ কোনো স্বায়ত্তশাসিত জিলা বা অঞ্চলত সংসদৰ কোনো আইন প্ৰযোজ্য নহ'ব বা সাল-সলনিৰ সৈতে প্ৰযোজ্য হ'ব। কেন্দ্ৰীয় শাসিত অঞ্চলৰ চৰকাৰ (সংশোধনী) আইন, ১৯৭১-ৰ দ্বাৰা পৰৱৰ্তী পৰ্যায়ত ১২বি অনুচ্ছেদ সংশোধন কৰা হৈছিল যিহেতু ই মিজোৰামৰ কেন্দ্ৰীয় শাসিত অঞ্চলৰ বিধানসভাৰ গঠনৰ পিছত ইমানেই প্ৰয়োজনীয় হৈ পৰিছিল। অৱশ্যে বৰ্তমানৰ গোচৰটোৰ ক্ষেত্ৰত এই সন্দৰ্ভত আমি বিশেষভাৱে বিশদভাৱে লক্ষ্য কৰাটো প্ৰয়োজনীয় নহয়।

পুনৰ্গঠন আইনৰ ৭৭ নং ধাৰাত উল্লেখ আছে যে নতুনকৈ গঠন হোৱা ৰাজ্য আৰু কেন্দ্ৰীয় শাসিত অঞ্চল প্ৰতিষ্ঠা হ'লেও ৰাজ্য বা কেন্দ্ৰীয় শাসিত অঞ্চল গঠনৰ পূৰ্বে কোনো অঞ্চলৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰযোজ্য যিকোনো আইন নতুনকৈ প্ৰতিষ্ঠিত ৰাজ্য বা কেন্দ্ৰীয় শাসিত অঞ্চলত প্ৰযোজ্য হৈ থাকিব।

পুনৰ্গঠন আইনৰ ধাৰা ৭৯-ত উল্লেখ আছে যে পুনৰ্গঠন আইনৰ খণ্ড II-ৰ বিধানৰ অধীনত গঠিত যিকোনো ৰাজ্য বা কেন্দ্ৰীয় শাসিত অঞ্চল সম্পৰ্কীয় যিকোনো আইন প্ৰয়োগৰ সুবিধাৰ বাবে উপযুক্ত চৰকাৰে নিৰ্দিষ্ট তাৰিখৰ পৰা দুবছৰৰ ম্যাদ উকলি যোৱাৰ আগতে আইনখনৰ প্ৰয়োজনীয় বা উপযুক্ত অভিযোজন বা পৰিৱৰ্তন কৰিব পাৰে। এনে অভিযোজন বা পৰিৱৰ্তন কৰাৰ পিছত আইনখন এনে অভিযোজন আৰু পৰিৱৰ্তনৰ অধীনত কাৰ্যকৰী হ'ব যেতিয়ালৈকে ই সংশ্লিষ্ট সংসদ বা যোগ্য কৰ্তৃপক্ষই পৰিৱৰ্তন বা বাতিল নকৰে।

৭. এইটোও মন কৰিবলগীয়া যে ২৯.৪.১৯৭২ তাৰিখৰ পৰা কাৰ্যকৰী হোৱাকৈ ষষ্ঠ অনুসূচীৰ অনুচ্ছেদ ২০-ৰ খণ্ড III পুনৰ সংশোধন কৰা হৈছিল আৰু ইয়াৰ দ্বাৰা "মিজো জিলা" মিজোৰাম কেন্দ্ৰীয় শাসিত অঞ্চলৰ জনজাতীয় অঞ্চলৰ অংশ হোৱাৰ পৰা বিৰত হৈছিল

আৰু চাকমা, লাহেৰ আৰু পাৱী জিলাক কেন্দ্ৰীয় শাসিত অঞ্চল মিজোৰামৰ জনজাতীয় অঞ্চল হিচাপে খণ্ড III -ত অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হৈছিল। পূৰ্বতে উল্লেখ কৰা জনজাতীয় অঞ্চলত আৰু কিছুমান পৰিৱৰ্তন হৈছিল যাৰ সৈতে আমি এই গোচৰৰ ক্ষেত্ৰত একেবাৰেই জড়িত নহওঁ।

৮. তথ্যৰ বৰ্ণনা সম্পূৰ্ণ কৰিবলৈ, ২০.০২.১৯৮৭ তাৰিখৰ পৰা কাৰ্যকৰী হোৱাকৈ মিজোৰাম ৰাজ্য আইন, ১৯৮৬-ৰ দ্বাৰা মিজোৰাম ৰাজ্য সৃষ্টিৰ তথ্য নথিভুক্ত কৰাৰ উদ্দেশ্যে উক্ত আইনৰ বিধানসমূহ উল্লেখ কৰিব পাৰি। মিজোৰাম ৰাজ্যৰ সৃষ্টিত ষষ্ঠ অনুসূচীৰ দফা ১২বি আৰু দফা ২০-কে ধৰি কিছুমান সমান্তৰাল পৰিৱৰ্তন হৈছিল। কিন্তু যিহেতু উক্ত তথ্যসমূহ, আকৌ, বৰ্তমানৰ গোচৰটোৰ সৈতে বিশেষভাৱে প্ৰাসংগিক নহয়, গতিকে ইয়াৰ সবিশেষ জাননী দিয়াৰ প্ৰয়োজন নহ’ব।

৯. অৱশ্যে, এই ক্ষেত্ৰত এক স্পষ্ট জাননীৰ প্ৰয়োজন হ’ব যে অসম ৰাজ্যৰ জনজাতীয় অঞ্চলৰ পৰা সীমাবদ্ধতা আইনৰ কাৰ্যকৰীকৰণ বাদ দি অসমৰ ৰাজ্যপালে ১৪.০৩.১৯৬৬ তাৰিখে জাৰি কৰা অধিসূচনাখন মিজো জিলাৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰযোজ্য নোহোৱা হৈ পৰিছিল, যেতিয়া ইয়াৰ অঞ্চলসমূহ অসমৰ জনজাতীয় অঞ্চলৰ অংশ নোহোৱা হৈ পৰিছিল আৰু তাৰ পৰিৱৰ্তে ২১.১.১৯৭২ চনৰ পৰা কাৰ্যকৰী হোৱাকৈ মিজোৰাম কেন্দ্ৰীয় শাসিত অঞ্চলটোৰ জনজাতীয় অঞ্চলৰ অংশ হৈ পৰিছিল। পৰৱৰ্তী পৰিৱৰ্তন (ঐতিহাসিক, ভৌগোলিক আৰু সাংবিধানিক), অৰ্থাৎ মিজো জিলাক আনকি মিজোৰাম কেন্দ্ৰীয় শাসিত অঞ্চলৰ জনজাতীয় অঞ্চলৰ পৰাও বাদ দিয়া; মিজো জিলা পৰিষদ ভংগ কৰা আৰু ষষ্ঠ অনুসূচীৰ অনুচ্ছেদ ২০-ৰ খণ্ড III -ত পাৱাই, লাহেৰ আৰু চাকমা জিলাক কেন্দ্ৰীয় শাসিত অঞ্চল মিজোৰামৰ জনজাতীয় অঞ্চল হিচাপে যোগ কৰা, যাৰ সকলো পৰিৱৰ্তন মিজোৰাম কেন্দ্ৰীয় শাসিত অঞ্চল সৃষ্টিৰ পিছত ঘটিছিল, ওপৰৰ স্থিতিটো আৰু অধিক শক্তিশালী কৰিব। পূৰ্বতে উল্লেখ কৰা তথ্যসমূহে দেখুৱাইছে যে অসম ৰাজ্যৰ পূৰ্বৰ মিজো জিলাৰ ভিতৰৰ অঞ্চলসমূহৰ ক্ষেত্ৰত ১৪.০৩.১৯৬৬

তাৰিখৰ অধিসূচনা *এক্স ফেচী* প্ৰযোজ্য নহ'ব, যিহেতু উক্ত অঞ্চলসমূহে এনে হোৱা বন্ধ কৰিছিল আৰু ২১.১.১৯৭২ তাৰিখৰ পৰা প্ৰযোজ্য হোৱা পুনৰ্গঠন আইনৰ ৬ নং ধাৰা অনুসৰি মিজোৰাম কেন্দ্ৰীয় শাসিত অঞ্চল হিচাপে অন্তৰ্ভুক্ত হৈছিল।

১০. দৰাচলতে **মেঘালয় চৰকাৰ বনাম ইউ. উইলিয়াম মিনছং** (১৯৮৭ (২) জি.এল.আৰ. ২২১) গোচৰত গৌহাটী উচ্চ ন্যায়ালয়ে ৰায় দিছে যে ১৪.৩.১৯৬৬ তাৰিখৰ অধিসূচনাৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি, ১৯৬৩ চনৰ সীমাবদ্ধতা আইনখন মেঘালয় ৰাজ্যৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰযোজ্য নহ'ব। উক্ত গোচৰটোত উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ যুক্তি বৰ্তমানৰ গোচৰটোতও আমাৰ গ্ৰহণৰ বাবে প্ৰয়োগ কৰা হৈছে কাৰণ দুয়োটা গোচৰৰ তথ্যৰ সমতা আছে। উক্ত ৰায়দান পৰীক্ষা কৰি আমি তাত থকা যুক্তি গ্ৰহণ কৰিব পৰা নাই। কিন্তু আমি আৰু একো নকওঁ কাৰণ **মেঘালয় ৰাজ্য বনাম ইউ. উইলিয়াম মিনছং** (উপৰোক্ত) গোচৰত প্ৰকাশ কৰা মতামতৰ শুদ্ধতাক আমাৰ সন্মুখত প্ৰত্যাহ্বান জনোৱা হোৱা নাই; আৰু ইয়াত জড়িত প্ৰশ্নটোও, অৰ্থাৎ মেঘালয় ৰাজ্যত সীমাবদ্ধতা আইন, ১৯৬৩ প্ৰয়োগ কৰাটো, বৰ্তমানৰ গোচৰটোত উত্থাপিত হোৱা বিষয় নহয়।

১১. আঞ্চলিক ভৱিষ্য নিধি আয়ুক্ত বনাম শ্বিলং চহৰ বাছ ছিণ্ডিকেট আৰু অন্যান্য [১৯৯৬ (৮) এছ.চি.চি. ৭৪১] গোচৰত ষষ্ঠ অনুসূচীৰ বিধানৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত খাচী পাহাৰ স্বায়ত্তশাসিত জিলাত সংসদৰ আইন প্ৰযোজ্যতাৰ প্ৰশ্নটোৱে এই আদালতৰ বিশদ বিবেচনাৰ সন্মুখীন হৈছিল। উক্ত গোচৰত, কৰ্মচাৰীৰ ভৱিষ্য নিধি আৰু বিবিধ বিধান আইন, ১৯৫২-ৰ বিধানসমূহ খাচী পাহাৰৰ জনজাতীয় অঞ্চল/জিলা পৰিষদ অঞ্চলৰ ক্ষেত্ৰত উচ্চ ন্যায়ালয়ে প্ৰযোজ্য নহয় বুলি বিবেচনা কৰিছিল। উচ্চ ন্যায়ালয়ে এই ভিত্তিত আগবাঢ়িছে যেন লাগে যে মেঘালয় ৰাজ্যৰ জনজাতীয় অঞ্চলসমূহ উত্তৰ-পূব অঞ্চল (পুনৰ্গঠন) আইন, ১৯৭১-ৰ দ্বাৰা গঠন কৰাৰ পিছত ষষ্ঠ অনুসূচীৰ অনুচ্ছেদ ১৯-ৰ অধীনত ৰাজ্যপালে কোনো অধিসূচনা প্ৰকাশ কৰা নাছিল যিয়ে পূৰ্বতে উল্লেখ কৰা আইনখন খাচী পাহাৰ জিলাৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰযোজ্য কৰি তোলে। সেয়েহে উক্ত

আইনখন কাৰ্যকৰী নহ'ল আৰু ফলস্বৰূপে জিলা পৰিষদ গঠন হোৱাৰ পিছত আইনখন নিজেই কাৰ্যকৰী আৰু ফলপ্ৰসূ নহ'ল।

১২. উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ ওপৰোক্ত মতামতৰ সৈতে মোকাবিলা কৰি, এইটো আঙুলিয়াই দিয়া হৈছিল যে ষষ্ঠ অনুসূচীৰ অনুচ্ছেদ ১৯-ৰ বিধানসমূহ পৰিৱৰ্তনশীল আৰু জিলা পৰিষদৰ গঠনৰ পিছত অনুচ্ছেদ ১৯-এ কাৰ্যকৰী হোৱা বন্ধ কৰি দিছিল। সেয়েহে, আইন প্ৰয়োগ ষষ্ঠ অনুসূচীৰ অনুচ্ছেদ ১২এ (মেঘালয় ৰাজ্যৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰযোজ্য)-ৰ বিধানসমূহৰ দ্বাৰা পৰিচালিত হ'ব লাগিব; ইয়াৰ অৰ্থ আছিল যে সংসদে গৃহীত কৰা যিকোনো আইন ৰাষ্ট্ৰপতিয়ে জাৰি কৰা অধিসূচনাৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি, হয় প্ৰযোজ্য নহ'ব বা পৰিৱৰ্তনৰ সৈতেহে প্ৰযোজ্য হ'ব। বিষয়টোৰ ক্ষেত্ৰত ওপৰত উল্লেখ কৰা সিদ্ধান্তত উপনীত হ'বলৈ সংবিধান সভাৰ তৰ্ক আৰু বিষয়টোৰ ওপৰত এক বিখ্যাত কামৰ উল্লেখ কৰা হৈছে, যাৰ উল্লেখ প্ৰতিবেদনৰ ১২ আৰু ১৪ নং দফাত পোৱা যায় যিটো তলত উপযোগীভাৱে উদ্ধৃত কৰিব পাৰি:-

> ১২. ড° আম্বেদকাৰে সংবিধান সভাৰ বিতৰ্কৰ সময়ত স্পষ্টভাৱে উল্লেখ কৰিছিল যে:
>
> "...আনটো বন্ধন শক্তি হ'ল সংসদে প্ৰস্তুত কৰা আইন আৰু অসমৰ বিধানমণ্ডলে প্ৰস্তুত কৰা আইনসমূহ এই আঞ্চলিক পৰিষদ আৰু জিলা পৰিষদসমূহত স্বয়ংক্ৰিয়ভাৱে প্ৰযোজ্য হ'ব। যদিহে ৰাজ্যপালে সেইবোৰ প্ৰযোজ্য হ'ব নালাগে বুলি নাভাবে, অৰ্থাৎ অসমৰ বিধানমণ্ডল বা সংসদে প্ৰস্তুত কৰা আইনখন কিয় প্ৰযোজ্য নহ'ব লাগে সেইয়া দেখুওৱাৰ দায়িত্ব ৰাজ্যপালৰ ওপৰত। সাধাৰণতে, বিধানমণ্ডলে প্ৰস্তুত কৰা আইন আৰু সংসদে প্ৰস্তুত কৰা আইনসমূহো এই ক্ষেত্ৰসমূহত প্ৰযোজ্য হ'ব"।
>
> ১৪. ন্যায়াধীশ বি. এল. হান্সাৰিয়াই, মেছাৰ্ছ অশোক পাব্লিছিং হাউছ, গৌহাটীয়ে প্ৰকাশ কৰা, তেওঁৰ *ভাৰতীয় সংবিধানৰ ষষ্ঠ অনুসূচী – এক অধ্যয়ন* (১৯৮৩ সংস্কৰণ)-ত ৪৫ নং পৃষ্ঠাত এইদৰে উল্লেখ কৰিছে:

"আইন বা (মূল) সংসদৰ ক্ষেত্ৰত, জনজাতীয় অঞ্চলৰ সন্দৰ্ভত বহলভাৱে ক'বলৈ গ'লে বিধানসমূহ হ'ল যে অসমৰ জনজাতীয় অঞ্চলৰ ক্ষেত্ৰত ৰাজ্যপালে, আৰু আন দুটা জনজাতীয় অঞ্চলৰ ক্ষেত্ৰত ৰাষ্ট্ৰপতিয়ে অধিসূচনা কৰিব পাৰে যে আইনখন স্বায়ত্তশাসিত জিলা বা অঞ্চলৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰযোজ্য নহ'ব, বা নিৰ্দিষ্ট কৰা ব্যতিক্ৰম বা পৰিৱৰ্তনৰ অধীনত প্ৰযোজ্য হ'ব। এটা প্ৰশ্ন উত্থাপন হয় যে যদিহে নিষিদ্ধ কৰা কোনো অধিসূচনা জাৰি কৰা নহয়, সংসদৰ এখন আইন স্বয়ংক্ৰিয়ভাৱে প্ৰয়োগ হ'ব নেকি।"

১৩. এই আদালতৰ অৱশেষত সিদ্ধান্তটো ১৬ নং দফাত পোৱা যায় যিটো তলত উদ্ধৃত কৰা হৈছে আৰু স্পষ্টীকৰণ দিয়া হৈছে যে ইয়াত উল্লেখ কৰা ১২এ অনুচ্ছেদটো মেঘালয় ৰাজ্যৰ স্বায়ত্তশাসিত জিলা বা আঞ্চলিক পৰিষদৰ সৈতে জড়িত, আনহাতে এই গোচৰত ষষ্ঠ অনুসূচীৰ প্ৰাসংগিক বিধান হ'ব অনুচ্ছেদ ১২বি, যি প্ৰথমতে মিজোৰাম কেন্দ্ৰীয় শাসিত অঞ্চল আৰু তাৰ পিছত মিজোৰাম ৰাজ্যৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰযোজ্য।

"১৬. এইদৰে স্পষ্ট হ'ব যে জিলা বা আঞ্চলিক পৰিষদৰ গঠনৰ পিছত ১৯ নং অনুচ্ছেদ কাৰ্যকৰী নোহোৱা হৈ পৰে আৰু ৰাজ্যপালৰ ক্ষমতা সীমিত আৰু অস্তিত্বহীন হৈ পৰে। সেই একে সময়তে, ষষ্ঠ অনুসূচীৰ অনুচ্ছেদ ৩-ত সামৰি লোৱা বিষয়সমূহৰ ওপৰত আইন প্ৰণয়নৰ বাবে জিলা বা আঞ্চলিক পৰিষদৰ ক্ষমতা কাৰ্যকৰী হৈ পৰে। স্বয়ংক্ৰিয়ভাৱে, অনুচ্ছেদ ১২এ বলবৎ হয়। অনুচ্ছেদ ১২এ(বি)-ৰ কাৰ্য্যকৰীকৰণৰ দ্বাৰা, অধিসূচনাৰ দ্বাৰা নিৰ্দেশ দিবলৈ ৰাষ্ট্ৰপতিক ক্ষমতা প্ৰদান কৰা হৈছে যে উক্ত অধিসূচনাত উল্লেখ কৰা অনুসৰি সংসদৰ কোনো আইন প্ৰযোজ্য কৰা উচিত নহয় বা পৰিৱৰ্তন আৰু ব্যতিক্ৰমৰ সৈতে প্ৰযোজ্য কৰা উচিত। অৰ্থাৎ, এনে অধিসূচনা ৰাষ্ট্ৰপতিৰ দ্বাৰা প্ৰকাশ নোহোৱালৈকে, সংসদৰ সকলো আইন যিবোৰ অনুচ্ছেদ ৩-ত থকা বিধানসমূহৰ দ্বাৰা প্ৰভাৱিত কৰা নহয়, মেঘালয় ৰাজ্যৰ স্বায়ত্তশাসিত অঞ্চল বা

জিলাৰ অঞ্চলত স্বয়ংক্ৰিয়ভাৱে প্ৰযোজ্য হৈ পৰিব।" (তলত আঁচ দিয়াখিনি আমাৰ)

১৪. আমি আপীলকাৰীৰ হৈ উত্থাপিত যুক্তিসমূহৰ কোনো সমল বিচাৰি নাপাওঁ যে সাধাৰণ দফা আইনৰ ২৪ নং ধাৰাৰ ভিত্তিত ১৪.৩.১৯৬৬ তাৰিখৰ অধিসূচনা কেন্দ্ৰীয় শাসিত অঞ্চল আৰু মিজোৰামৰ উত্তৰাধিকাৰী ৰাজ্যৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰযোজ্য হৈ থাকিব। আমি ক'ব নোৱাৰো যে সাধাৰণ দফা আইনৰ উক্ত বিধানসমূহৰ বৰ্তমানৰ গোচৰটোত কেনেদৰে প্ৰযোজ্য হ'ব পাৰে।

১৫. ফলস্বৰূপে আমি এই আবেদন খাৰিজ কৰিছো আৰু উচ্চ ন্যায়ালয়ে গ্ৰহণ কৰা মতামতক দৃঢ়তাৰে সমৰ্থন কৰিছো।

...........................ন্যায়াধীশ

(ৰঞ্জন গগৈ)

...........................ন্যায়াধীশ

(এন. ভি. ৰমণ)

নতুন দিল্লী

০৮ ছেপ্তেম্বৰ, ২০১৫

অনুবাদক: হৰ্ষদ্বীপ কলিতা, কনিষ্ঠ অনুবাদক, অনুবাদ শাখা, গৌহাটী উচ্চ ন্যায়ালয়

DISCLAIMER

"The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other

purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation".

“স্থানীয় ভাষালৈ অনূদিত এই ৰায় গোচৰত জড়িত পক্ষই বুজি পোৱাৰ উদ্দেশ্যে সীমিত ব্যৱহাৰৰ বাবেহে। ইয়াৰ বাদে অন্য ক্ষেত্ৰত অনূদিত ৰূপ ব্যৱহৃত নহ'ব। সকলো ব্যৱহাৰিক আৰু বিভাগীয় কামৰ লগতে ৰায়ৰ কাৰ্য্যকৰীকৰণ আৰু ৰূপায়ণৰ ক্ষেত্ৰতো এই ৰায়ৰ ইংৰাজী সংস্কৰণটোৱেই সঠিক বিবেচিত হব।”